

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
tőrségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, (Nagyvárad) P.M. Viteazul Nagypiaci tér) 4 Telefon: 390

Ára 1 lej

IV. évfolyam 38 sz.

1935. FEBRUÁR 7.

Csütörtök

Németország csatlakozik a római egyezményhez?

A Hitler kormány szenzációs öt kérdése a francia-olasz egyezmény aláíróihoz. -- Bejegyezhetik-e a Népszövetségnél az egyezményt?

Flandin rádióbeszédében számolt be a londoni szerződés részleteiről

Róma, február 5.

A római német nagykövet közölte az olasz kormánnyal a választ a római francia és olasz megegyezéshez való csatlakozásról. A német nagykövet kormánya nevében kijelentette, hogy elvileg Németországnak nincs semmi kifogása, hogy az egyes államok megnevezésére és be nem avatkozásai egyezményt kössenek akár Ausztria, akár más állam biztosítására, azonban mielőtt határozottabb választ adna, a következő kérdésekre kér választ:

1. Miért nem hívták meg Svájcot is, hogy részt vegyen ebben a megnevezésben?

2. Beavatkozás esetén csak Olaszországnak és Franciaországnak lenne joga beavatkozni Ausztria ügyébe?

3. Ha valamelyik állam belépne ebbe

a római szerződésbe, lenne-e joga más állammal is hasonló szerződést kötni?

4. A szerződést bejegyeznék-e a Népszövetségnél?

5. Ezen szerződés aláírói alá kellene hogy vessék magukat a Népszövetség döntésének?

Az öt pontból álló jegyzék nagy feltűnést keltett. A Gironale D'Italia szerint Németország ezzel olyan kérdéseket tett fel, amelyeknek tisztázása szinte lehetetlenség. Mert ha például arra a kérdésre, hogy ezt a szerződést be kell jelenteni a Népszövetséghez, igennel válaszol az olasz kormány, akkor Németország azért tagadná meg a belépést, mert nem azért lépett ki a Népszövetségből, hogy most ismét a fenhatósága alá kerüljön.

hagyta el ugyancsak tegnap délután Londont.

A francia lapok nagy bizalommal tekintenek a Németországgal való megegyezés felé azonban az angol lapok nem hajlandók a hívós megítélés álláspontján változtatni. Az angol lapok szerint Németország örömmel üdvözlölné az angol-francia megegyezést és minden bizonnyal belépne, ha Franciaország nem kívánná tőle a belépését a Keleti Locarnoba, valamint nem kívánná az osztrák függetlenség biztosítását. Ameddig ez a két követelmény fennáll, addig Németországot nehéz belekapcsolni a nemzetközi tárgyalásokba. Azonban még két nagy akadály van, ami miatt Németország nem hajlandó tárgyalni. Az egyik, hogy csak abban az esetben hajlandó visszalépni a Népszövetségbe, ha előzőleg teljes egyenjogúságát elismerik, a másik azonban ennél is nagyobb. Mert nagyon szép, hogy Franciaország és Anglia felszólítják Németországot, hogy kössön légi megegyezést, de előáll az az eset, hogy

Németország kijelenti, miszerint neki hivatalosan nincs légi hadereje, tehát légi egyezményt sem köthet. Így maguk a szerződést kötni kívánó államok lesznek kénytelenek hivatalosan elismerni Németország fegyverkezési egyenjogúságát, hogy a titkos német repülőgépek használatáról szerződést lehessen kötni.

Az angol lapok ezen beállítására érthető felháborulást fejezték ki.

Aggodalmaskodik a szovjet sajtó

A londoni tárgyalások sikere az egész nemzetközi politikában váratlanul hatott. Bár Laval római látogatásának eredményei előrevetették ezt a sikert. Diplomáciai körökben egyébként a francia külpolitika jelentős irányváltozásának tekintik a londoni egyezményt.

Berlinből érkező jelentések szerint Németország nem fogadta kedvezőtlenül a londoni megegyezés hírére. Olasz sajtó hangok azt állapítják meg, hogy a londoni tárgyalások sikerét Mussolini és Laval tárgyalásai készítették elő.

A szovjet sajtó ezzel szemben bizalmatlanul fogadja a londoni egyezményt. A Pravda szerint az egyezmény nem a béke, hanem az újabb fegyverkezés előfeltétele és csupán arra

jó, hogy Anglia újból beleavatkozzék a kontinens ügyébe.

Páris, február 5.

Flandin francia miniszterelnök tegnap délután repülőgépen visszatért Párisba. Megérkezésekor rádióbeszédet mondott, amelyben ezeket mondotta:

— Abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy bejelenthetem: sikerült a francia-angol megegyezéssel biztosítani Franciaország épségét és elősegíteni a világ békéjét. Laval francia külügyminiszter vonaton

Ujból leszavazták Vaidát

Nem kap korlátlan hatalmat a személyi kérdések elintézésére

Bucuresti, február 5.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottságának záróülésén a vajdisták mégis betervezték azt az indítványt, hogy a személyi kérdésekben a párt erdélyi elnöke teljes

hatalmat kapjon. Mint előre látható volt, ezt az indítványt is visszautasították és Vajda rövid két nap alatt a második fordulóba vonult.

Időjárás

Ismét felhősödés, egyes helyeken havas eső és záporoszerű eső. Keleten valószínűleg újabb havazás. Az éjjeli hőmérséklet mérséklődik, a nappali hőmérséklet nem változik.

A 250 nyereményes készpénztombola 17. száma

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet a készpénzsorsjátékon

1935 január 21 - február 20.

A NAP

★

Influenzás kesergés

Ma már túl vagyunk rajta, vagy legalább is mulófében van, mint minden csoda, amelynek élettartamát tudvalevőleg közmondásilag három napban állapította meg az emberiség. Az influenzajárvány nem volt csoda (ebben a havas, nedves időben), ez szemből három napnál lényegesen tovább ideig tartott is. De már elmúlt, legalább is mulik.

Hozzá kell tenni, hogy rosszkor. Ezt a szót egyébként mindenhez hozzá lehet tenni, ami a huszadik század emberének életében előfordul. Akármilyen történik velünk, minden rosszkor történik. (Egyetlen kivétel lenne: pénzt kapni. Ez mindig jókor történne, de soha nem történik). Egyszóval minden rosszkor történik velünk. Rosszkor, a legrosszabbkor kaptuk meg az influenzát. De mint sok más ráknémert rosszat, türtük ezt is. Most azután mulik. Most, amikor kezdtük már megszokni. Rosszkor kezd mulni, nagyon rosszkor.

Mert tény az, hogy ezer, meg ezer influenzában szenvedő ember, miközben meleg bor és aszpirin hatása alatt izzadott az ágyban, lelke mélyén nagytitokban borzasztó módon örült annak, hogy magára zárhatja az ajtót, betegsége őt-hat napja alatt. Nem jöttek kellemetlenül látogatói, hiteleszői, végrehajtó messze elkerülte a lakásokat, részben azért, mert maga is influenzában fetrengett, részben, mert félt, hogy elkapja a betegséget. Nem vegeztünk el valami ráknémert fontos munkát: készen állt a védekezés. Hogyan is védekezhetünk, mértünk a lázunkat és félrebeszélünk. Fontos, életbevágó tárgyalásokra hívtak el bennünket, amitől előre borsózott a hátunk, mert tudtuk, hogy a beszélgetésből semmi jó nem származhat reánk: nem mentünk el a beszélgetésre, hogy is mehettünk volna el, hiszen a hőmérő a negyven fok körül járt. Elseje volt közben, ezek és ezek feje felett lógott a leépítés fizetésredukció réme... ugyan kérem, halálosan beteg embereket nem lehet kitenni állásukból? Főleg pedig az is megakadályozta ezt, hogy mag a munkaadó, aki a zord szentenciát kimondta volna, maga a főnök is magas lázat mérte otthon, ágyban, párnák között.

És még ezer és egy esetben akadályozott meg fontos, rendkívül jelentőségű eseményeket az influenza. Arról nem is beszélve, hogy milyen örömeiket okozott a járvány az iskolák apró látogatói között, akiknek egy hétig, tíz napig az iskola felé se kellett nézniük. Volt olyan iskola, ahol a "zord" tanár bejelentette a diákoknak, hogy azért ne bízzatok el magatokat, ne higgyétek, hogy a betegszünet alatt nem kell tanulnotok, mert... A feladandó leckét azonban nem volt már ideje kijelölni, mert a saját hatalmas tiússzentése megzavarta ebben és ahelyett, hogy elővette volna a könyvet, sebkezdőt rántott elő, meg hőmérőt, majd kétségbeesetten szaladt haza.

Most, hogy túl vagyunk rajta titokban mindenki beismeri, hogy örült az influenzának. Aki nem kapta meg, azért, aki megkapta szintén. Annyit ény, hogy az influenza sokszor jött, nagyon sokszor. Az is tény azonban, hogy rosszkor, nagyon rosszkor mulik el.

Szenzációs fordulat a Lindbergh-bébi elrablása ügyében

Hauptmann ártatlan?

Washington, február 5.

A flemingtoni per tárgyalásán szenzációs fordulat történt. Az egyik tanu, egy Sommer nevű magántisztviselő elmondotta, hogy a bébi elrablásának estéjén a Hudson úgynevezett gőzkompjánál egy asszonnyal találkozott, aki egy szőke bábút vitt a karján. Később ismét találkozott ezzel az asszonnyal, aki azonban ekkor már két férfi társaságában volt. Reilev védő fényképet mutatott a tanúnak, aki a fénykép alapján felismerte azt a férfit, akit az említett estén a szóbanforgó nő társaságában látott.

A férfi Lipcsében nemrég elhunyt, Fisch Izidorral azonos. A további vallomások alapján minden kétséget kizárónak látszik, hogy a bébi elrablója senki más, mint a Lipcsében elhunyt Fisch Izidor, akinek tettestársa, Violette Sharp, a bébi kisasszonya volt, aki azonban, mint emlékeztetés, az első kihallgatás után öngyilkos lett.

Az amerikai közvélemény most már feltétlenül hisz Hauptmann ártatlanságában, akinek szerepe mindössze annyi, hogy ő volt az, aki a pénzt átvette és Fischnek továbbította.

Az Oszfálysorsjáték sorsdöntő húzása 1935 február 15-én. 203 millió lesz kisorsolva!

Vegyen sorsjegyet!

Ujítsa meg sorsjegyét idejében!

Banca Ilescu S. A. Cluj

Képviselet Oradea: Kollmann és Balogh Bulev. Regela Ferdinand 11.

Kiirtotta négytagú családját egy nyugdíjas

Páris, február 5.

Agén városkában borzalmas családi dráma történt. A kormány azon terve miatt, hogy a katonai nyugdíjakat leszállítják. Egy Podens nevű altisztet annyira megzavart ez a körülmény, hogy pillanatnyi elmezavarában revolverrel lelőtte feleségét, majd három gyermekét akik közül a legidősebb 16 éves volt. A gyilkos elmenekült.

előbb azonban egy levelet írt a rendőrségnek, amelyben megírta, hogy ő is végez magával. Felesége és gyermekei mellett akart öngyilkos lenni, de már nem volt golyója, így elhatározta, hogy a közeli folyóba veti magát. A rendőrség ennek ellenére megindította a vizsgálatot, hogy megtalálja a gyilkos családapát.

Bányakatasztrófa Mercurea-Ciucon három halottal

A bánya gondatlan felügyelőjét letartóztatták

Mercurea-Ciuc, február 5.

Alig néhány napja annak a borzalmas bányaszerencsétlenségnek, amely Gheorghe-ni határában történt és amelynek három halottja és egy súlyos sebesültje volt és most hasonló méretű katasztrófa történt a mercurea-ciuci Hargita-bányában, amely Zuli-ani Antal tulajdonát képezi. A bányában a munkások követ robbantották, majd — miután a kellő elővigyázatossági intézkedéseket megtették, tovább akarták folytatni munkájukat. Közben azonban nem vették észre, hogy

a robbantás következtében meglazult egy hatalmas sziklatömb és zuhanni kezdett. Pár perc és iszonyu halálkiáltás verte fel a tárnát: A szikla leomlott és maga alá temette Petres István saumarei, Pál István és Lőrinc Dénes ciceu és János Dénes siculeni munkásokat.

Petres és Pál azonnal meghaltak, míg János Dénes a kórházban szenvedett ki. Lőrinc állapota válságos. A bánya felügyelőjét letartóztatták.

Téli hadgyakorlat

A francia katonaság a hóval borított Savoya hegységben végez nagygyakorlatot. Képzés egy sílőjárat feldarító utra megy.

Baia-Maren állítják fel az állami pénzverdét?

Baia-Mare, február 5.
Beszámoltunk róla nemrégiben, hogy a kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy újból üzembe helyezi az állami pénzverdét, ami által jelentős megtakarításokat remél elérni. Mint ismert, eddig a romániai fém pénzverőket Angliában verték.
Az állami pénzverde elhelyezését illetően még nem döntött a kormány. Több terv merült fel, többek között az is, hogy a pénzverdét Baia-Maren, az állami aranybányák kohója mellett állítsák fel.

A tervek jelenleg Lazarescu igazgató, az állami aranybányák vezérigazgatója előtt fekszenek aki azokat beható tanulmányozásnak vetette alá.

Amennyiben a kormány véglegesen a pénzverde felállítását mellett dönt, úgy azt a legmodernebb gépekkel felszerelve helyezik üzembe, ami által a pénzverde teljesítő képessége igen nagy lesz és percenként több száz darab érepenz előállítására lesz alkalmas.

Mironescu kilépése

Nagy feltűnést keltett politikai körökben, hogy Mironescu volt miniszterelnök a román politikai élet egyik kimagasló egyénisége, kilépett a nemzeti-parasztpártból és pártunkivüli maradt.

Megverte a papot a templomban

Comrat, február 5.
Sulyos konfliktus színhelye volt a comrat-i görög keleti templom. Mocolet Ioan templomi énekes vasárnap istentisztelet után a templomban megszólította Topal Ilie lelkészt, akitől pénzt kért. Amikor a pap kijelentette, hogy nincs pénze az énekes hirtelen rátámadt a papra és sulyosan bántalmazta. Az esetet jelentették a metropolitának, aki a templomi énekest felfüggesztette állásától, egyben vizsgálatot rendelt el. Ugyanakkor megindult az eljárás büntetőúton is a templomi énekes ellen.

Újabb aranybánya

Zam Hunedoara, február 5.
Clod-Gidesti község primárját néhány öreg ember, akik hatvan évvel ezelőtt voltak fiatalok, értesítették, hogy valamikor régen a hegyoldalon egy aranybánya volt, amely igen bőven adta az aranyat. A községhez erre embereket fogadott és ásatásokat végzett a megjelölt hely környékén. Többnapos munka után sikerült felfedezni a bánya nyílását, amely fával van ki boltozva. A leletről azonnal jelentést tettek az illetékes hatóságoknak. A közeljövőben bizottság száll ki az elhagyott aranybányához, hogy megvizsgálja azt.

RÁDIÓMŰSOR

SZERDA

Bucuresti: 13: Lemezek 14: Előadások hírei, tőzsdei jelentés, hírek 14.30: Könnyű lemezek 18: Rádiózenekar 19.15: Rádiózenekar 20.20: Híres hegedűművészek lemezei 21: Leo Freund zongorázik 21.35: Valentine Cretzoiu énekel 24.15: Szalonzene.

Budapest: 7.45: Torna, utána: hanglémezek 11: Hírek 11.20: Felolvasás 11.40: Felolvasás 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat 13: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés 13.05: A Mária Terezia 1. honvédegyalozred zenekara 13.30: Hírek 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés 14.30: Lakatos Főris és cigányzenekara 15.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek 17.10A rádió diáktfelőrája 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek 18: Sárossy Mihály gitárdalai 18.30: Hazai színpadijátékok 19: Hanglémezek 19.55: Olasz nyelvoktatás 20.25: Schwalb Miklós zongorázik 21.10: Közvetítés a Magyar Színházról 24: Lakatos Gyula és Lakatos Vincz cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekszámaival Éjél 1.05: Hírek.

3 oldal

"ELEDYI MAGYARSÁG"

1935. FEBRUÁR 5.

Tűzharc az éjjeli menedékhelyen két munkanélküli csoport között

Egy ember meghalt, tizenegyen súlyosan megsebesültek

Varsó, február 5.
Az egyik varsói éjjeli menedékhelyen véres verekedés tört ki két munkanélküli csoport között. Az egyik csoport munkanélkülinek rendes, a városból kiutalt szállása volt ez a menedékhely. Este a közeli népkonyhára mentek vacsorázni, ezalatt egy másik csoport megszállta a menedékhelyet és befészkelte magát. Amikor a vacsorától visszatértek a többiek megdöbbenve látták,

hogy helyüket elfoglalták. Először felszólították a betolakodókat, hogy azonnal hagyják el helyüket, majd amikor ezek nem voltak hajlandók eltávozni, verekedésre került a sor. Revolverek is kerültek elő, a rendőrség is beavatkozott. Nem telt bele egy félóra már általános zűrzavar volt a zavargás. A harc közben egy munkást megöltek, 11 pedig súlyosan megsebesült. Egy rendőr is légsé súlyosan megsebesült.

Szörnyű farkaskaland Tg.-Muresen

Csaknem összetépték a kiéhezett vadállatok egy gazdálkodót

Targu-Mures február 5.
A nagy hideg és havazások következtében a farkasok garázdálkodása ismét megkezdődött. A kiéhezett vadállatok már a városok határába is bemerészkednek. Tegnap éjjel Mészáros Dénes földműves aki Targu-Muresen a város szélén lakik gyanús zajra ébredt, amely a baromfiudvar felől eredt. Azt hitte hogy tolvajok garázdálkodnak a tyúkiban, ezért felkelt és egyéb fegyver hiján, fejszéjével lépett a baromfiudvarra. Amint azonban belépett kis ajtón, két hatalmas farkassal találta magát szemközt, amelyek nagyon éhesek le-

hettek, mert rávetették magukat a megremült emberre. Mészáros a fejszéjével próbált védekezni, de ez mit sem ért. A farkasok újra meg újra megtámadták a kétségbeesetten védekező embert, akit combján és mellén rendkívül súlyosan összemartak.

A szerencsétlen emberre nézve teljesen kilátástalan élet-halálharcnak a gazdálkodó elősiető felesége és fia vetettek véget, akik nagy ügygyel-bajjal elűzték a veszedelmes fenevadakat. Mészáros Dénest kórházba kellett szállítani, állapota rendkívül súlyos.

Ötévi börtönre ítélték egy hadnagyot, aki agyonlőtte ezredesét

Páris, február 5.
A múlt ősszel, Caillon ezredes, az észak-afrikai francia gyarmatok egyik vezetője elhatározta, hogy a déli erődítésekben inspekción tart. Ezt az inspekción azonban arra használta, hogy kúszást egyen szeretőjével. Kénytelen volt magával vinni feleségét, szeretője barátnőjét és több tisztet, hogy leplezze a viszonyt. Utközben azonban az ezredes teljesen hatalmába kerítette szenvedélye.

Az ezredes feleségét már hónapok óta tisztán távolból és reménytelenül szerette egy fiatal hadnagy, akinek C. banes a neve. Ez a fiatal hadnagy, amikor látta, hogy mi történik itt egy alkalommal megmondta tisztársai előtt az ezredesnek a véleményét. Az ezredes erre azt felelte felesége szeretője előtt, hogy ha nem tetszik a feleségének, szerezzen új is szeretőt. A fiatal szerelmes

hadnagy erre kirántotta revolverét és három lövéssel leterítette a fellettesét. Majd megkérte kollégáit, hogy ne hogy megmondják, hogy szerelmi okból gyilkolta meg, hanem mondják azt, hogy szolgálati veszekedés volt közöttük.

Talán soha sem derült volna ki, hogy a fiatal hadnagy miért gyilkolta meg ezredesét ha a hadbíróság tárgyaláson, az ezredes özvegye nem kér kártérítést. Ekkor a fiatal hadnagy halálsápadtan felemelkedett és azt mondotta az ezredes özvegyének: — Asszonyom, az ön becsületéért tettem.

Ennyit mondott többet sem. A hadbíróság azonban kihallgatta a tanukat és minden napfényre került. A hadnagyot 5 évi börtönre ítélték, azonban az ezredes özvegyét elutasították kártérítési kérelmével.

A POTYAUTAS

22

Ebben a pillanatban egyik matróz, az egyetlen, aki mögöttem állt a hajó farán lévő külső folyosón, hangosan felkiáltott. — Még éppen idejében fordultam meg, hogy lássam azt az alakot, aki ebben a pillanatban ugrott le kettőnk közé a külső folyosóra. — Egy másodpercig láttam az arcát és a sötétben villogó szemét. Hosszu kesével egyenesen nekem ugrott Vilamos kezilámpával taláomra kivédtem a csapást. De egyensúlyomat veszítve megtántorodtam és hajszál híján lezuhantam a külső folyosóról. A matróz, aki mögöttem állt, előugrott és megragadta az ismeretlen De az nekidőlődve vad ordítással lerakta magáról és hosszú kesével mellbe szúrta. A szerencsétlen ember hangosan, rekedten felsikoltott, azután megtántorodott és lezuhant a folyosóról. Támadója elrohant előttünk. Mielőtt még valamennyire össze tudtam szedni magamat, már eltűnt a folyosó hajlásán.

Mindaz olyan hirtelen, megfoghatatlan gyorsasággal történt, hogy néhányan az ik között, akik mögöttem álltak, nem is tudták, mi történt. Kétten meg szorosan a hátam mögött, utána jöttek. Nem tudtak elmenni mellettem annyira szűk volt a hely. Világos volt, hogy nekem kell megkezdemen azüldözést. Nem valami könnyű szívet szívtam rá magam, hogy a gyilkos után sirok a keskeny folyosón. Kirántotta revolveremet, vetkezménye lehet egyetlen rossz lépésnek, és igyekeztem nem gondolni arra, miféle kö.

Az után hirtelen megálltam. Közvetlenül egyik lámpa alatt ott állt az ember, akit üldöztem és néhány méterrel mögöttem kényelmesen szövetett járbal, Christopher Hand. Revolverét a gyilkosra fogta. Az ismeretlen néhány érthetetlen szót kiáltott feléje és meglóbáta kését.

— Dobd el azt a kést! — kiáltotta Hand. — Mondtam már, hogy dobdd le. Csak hogy mit vagy Clark! Ne menj a közelébe míg el nem dobta a kést és ha arra kerül a sor, lödd bátran! Nos, leteszed már végre a kést?

Az ismeretlen sarkon fordult és most velem találta magát szemben. Többször ültén egész teste megrázkolt. Azután heves mozdulattal eldobta a kést, amely keresztül szalította a folyosó külső oldalának vaszon burkolatát és a következő pillanatban elűnt szemünk elől.

— Kövess! — parancsolt Hand — Tartsd szemmel, Clark.

— Igen! — kiáltottam — És ha merészel a legkisebb szaságra vetegetni, lelőöm, mint a kutyát. Előre!

IV. FEJLET

A gyilkos?

Foglyunk látható dűhvel követte Handet. Valahányszor megpróbált közelebbi odaátomhoz, mindannyiszor visszáltam, tudtam, hogy többen is követnek, de nem néztem hátra. Amikor Hand elérkezett oda, anonnán le lehetett jutni az alsó folyosóra, gyors mozdulattal leugrott. Foglyunk habozott, — de amikor erőiesen ráparancsoltam mégis csak leereszkedett a hágesón. Azután tovább indultunk a podoyászraktár mellett, egyenesen az ebédő felé.

Megálltunk a kis folyosónál, közvetlenül repülőgépkikötő mellett és emberünket a falhoz állítottuk. Arcába világítottam kézilámpámmal. Alakja erőteljes volt, a ruhája rongyos és arca a legdurvább, legelentesebb, amit csak e lehet közpári Szerencsés logott a lámpa éles fényétől. Mr Stuart és még néhányan a többiek közül, utóértek bennünket. Hand odalépett a foglyához. De ebben a pillanatban Finch kapitány közbelépett.

(Folyt. köv.)

Elfoglaltak a német katonák egy osztrák szigetet az Inn folyón

Bécs, február 5.

Súlyos politikai konfliktus tartja izgalomban a nemzetközi politikát. Schrödig osztrák város közelében az Inn folyón, amely határt képez Ausztria és Németország között, van egy szigetecske, amely Ausztria tulajdona. A vasárnapi nap folyamán német hitlerista katonák szálltak part-

ra a szigeten és kitűzve a horogkeresztos zászlót formálisan elfoglalták azt. Az osztrák kormány azonnal tiltakozó jegyzéket nyújtott át Berlinben a német kormánynak, amelyben követelik, hogy a hitlerista katonák azonnal hagyják el a szigetet és Németország adjon elégtételt Ausztria határainak megsértéséért.

Véres családi dráma Budapesten

Az elhagyott férj lelötte sógorát, leszúrta barátját, majd önmagát sebesítette meg

Budapest, február 5.

A magyar fővárosban tegnap este ismét megdöbbentő családi dráma játszódott le, amelynek három igen súlyos sebsült áldozata van. Kovács András villanyvezető, aki már hosszabb ideje különváltan élt feleségétől, tegnap felkereste az asszonyt és kérlelni kezdte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony azonban hallani sem akart erről, mire a férj és feleség között parázs veszekedés keletkezett. Szó szót követett, a vita mindinkább elfajult, míg végül Kovács revolvert rántott és feleségére szegezte.

Az asszony rémülten menekült, bátyja pedig a revolverrel fenyegetőző férfi elé ugrott és ki akarta csavarni kezéből a fegyvert. Ebben a pillanatban a revolver eldőrdült és a golyó az asszony báját találta, aki életveszélyesen megsebesült.

Most Kovács egyik barátja, Kazinczy József, aki szintén szemtanúja volt a vérekezésnek, lépett közbe és sikerült is kicsavarnia a revolvert a dübörgő férj kezéből. Kovács ekkor kést rántott és súlyosan összeszurkálta barátját, majd önmagát vágta össze.

A három súlyosan sérült férfit a kórházba szállították.

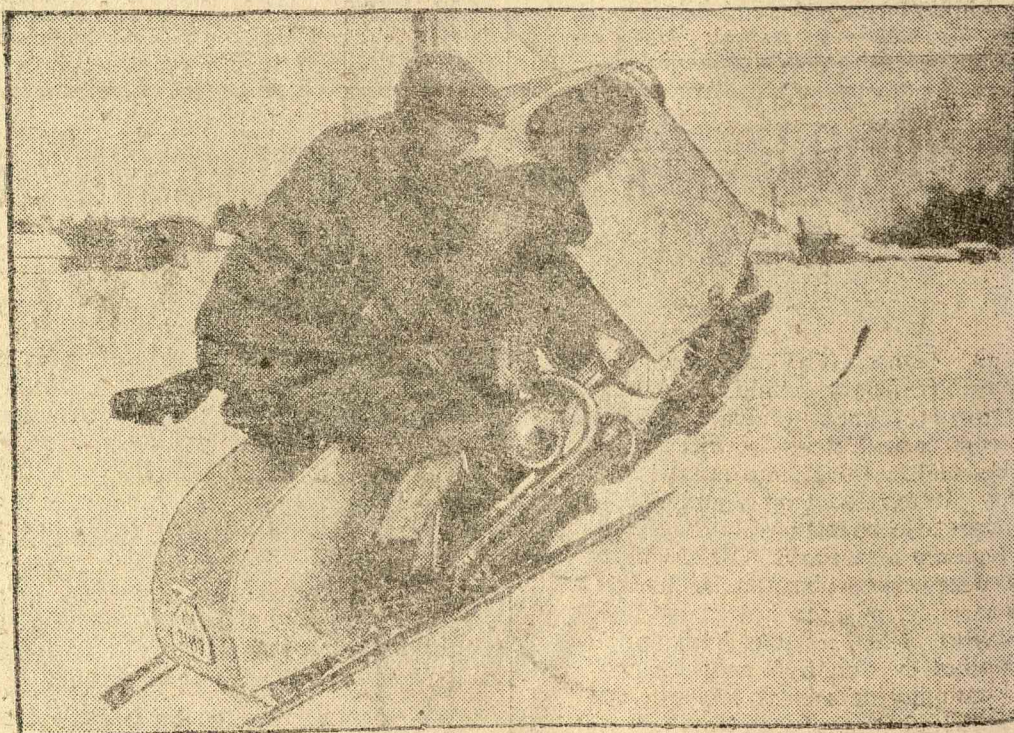
Revolverrel védekezett a hógolyók ellen

Săcueni interimárbizottsági elnökének kellemetlen kalandja

Săcueni, február 5.

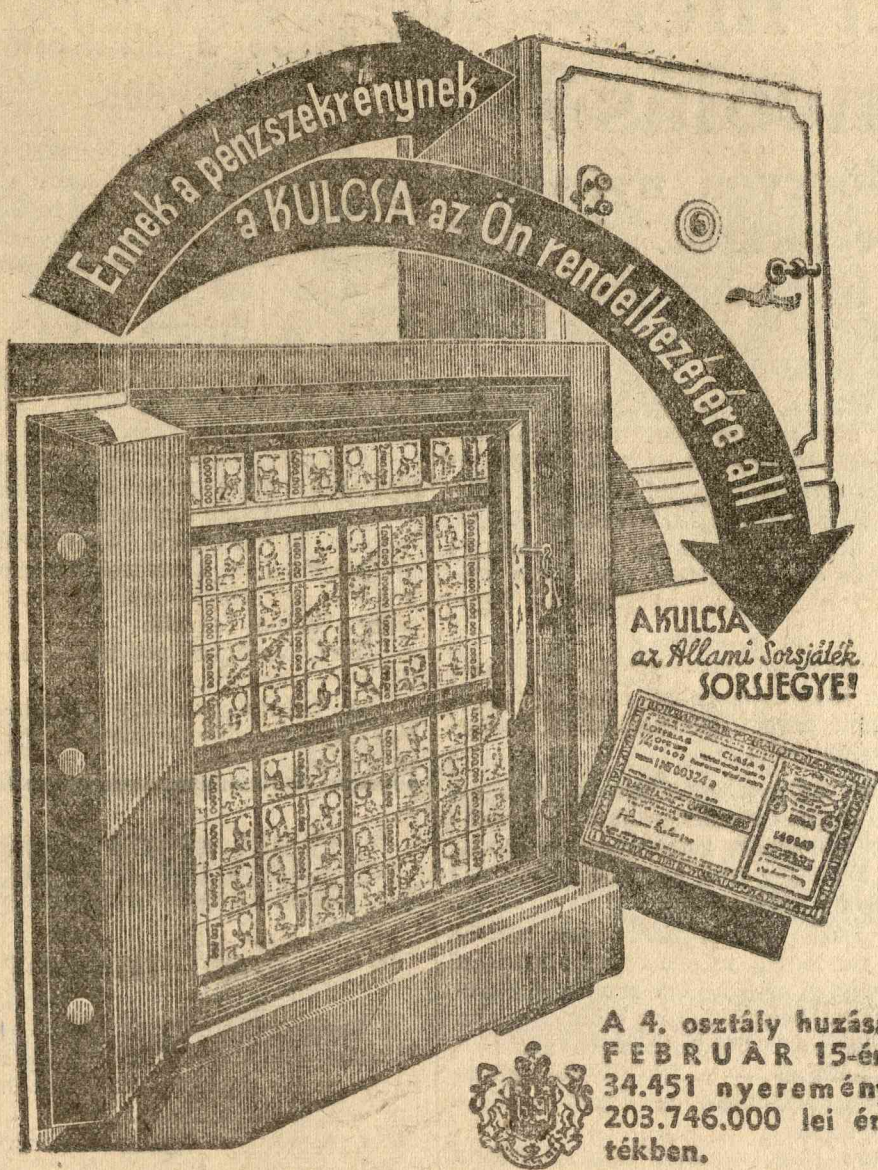
Fechete Ioan ügyvéd, Săcueni interimárbizottság elnöke, tegnap délután feleségével együtt szánkózásra indult a községben. A község határára a szánkót éretlen suhancok hógolyózáppal fogadták. A hógolyókban állítólag kavicsok is voltak és ezért a megtámadott ügyvéd revolvert rántott és négyszer a levegőbe lőtt ijesztésül.

Az éretlen támadók erre megijedtek és szélfutottak. A csendőrség felelősségre vonta a dobáló suhancokat.

Motor... szánialpakkal

Egy müncheni német mérnök feltalált olyan motort, amely szánialpakon a legmelyebb hóban is gyorsan száguld előre. Képtükön ez a "téli motor" még kísérőt is visz a vezetőn kívül.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit
Brașov	"Fortuna" Alex. Enkelhardt	Oradea	Banca Dacia
Cernăuți	Banca Comercială Națională B-ca Oehlbesser & Horowitz	Tg. Mureș	Unión
Cluj	Alfred Noe Banca Iliessen	Timișoara	Ernest Révész Banca Centrală Banca de Scont Banca Timișoara

Tizezer tehenet vásárol a szovjet Romániától

București, febr. 5.
Szovjetország megbízottai a román földművelésügyi minisztérium kiküldöttével decemberben beutazták Besszarábiát és Bukovinát, ahol az állattenyésztési viszonyokat tanulmányozták. Legújabb értesülésünk szerint a szovjet ismét kiküldötte megbízottait, hogy ezen országok németajku vidékein

10.000 tarka fajtehenet vásároljanak tenyésztési célokra.

A román állattenyésztés állandó emelkedése folytán az állattarok is emelkednek. Így legutóbb a targumuresi országos vásáron olyan nagy volt a kereslet, hogy azt a felhajtás nem tudta kielégíteni, ami miatt az árak tetemesen felszöktek.

Ha két szán összetalálkozik az országuton

Véres bicskázás egy bihormegyei faluban

Oradea, febr. 5.
Popa Florian 44 éves Chisig községbeli gazdálkodó tegnap benn volt az oradeai (nagyváradi) hetivásáron, amelynek végével szánon igyekezett hazafelé több társával. Ineu község határában jártak, amikor a behavazott országuton egy másik szán közeledett feléjük. A szűk uton egyik szán se tudott kitérni, ami parázs vízárra

adott alkalmat. A veszekedés mind élesebbé vált, végül is a szembe jövő szán utasai kést rántottak és össze-vissza szurkálták Popa Florian, majd mielőtt ennek társai odasietettek volna, elmenekültek.

A súlyosan sérült Popa Florian társai a szánra tették és behozták a kórházba, míg a támadók kinyomozására megtették a szükséges intézkedéseket.

Bizományosainkhoz!

Felkérjük összes bizományosainkat, hogy a január havi elszámolást és a nekünk járó pénzösszeget haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Február 22-én utazik Schuschnigg Párisba

Bécs, február 5.

Schuschnigg osztrák kancellár február 22-én utazik Párisba, ahol két napot tölt. A párisi tárgyalások befejezése után a kancellár Londonba utazik.

Hirtelen halál

Oradea, február 5.

Megrendítő haláleset történt ma a városban. Blum Zsigmond, az Új Kelet oradeai megbízottja váratlanul elhunyt. A 38 éves, életerős ember reggel 6 órakor felébredve, rosszul érzéskor panaszokodott. Orvost hívatott hozzá, de nem volt segítség. Blum Zsigmond rövid szenvedés után meghalt. Egy agilis nagy szorgalmu ember pályája törött ketté a váratlan halálesettel, amely mindenütt részvétet kelt. Temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Rimanóczy ucai lakásból.

Epekő-, vesekő és hólyagkőbetegségeket, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és köszvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekinintője hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a „Ferenc József” viz biztosan és renkívül kellemesen ható has-hajtó és ezért prostata és vesebajoknál, valamint vesebajok után is ajánlják.

Az istállóban akasztotta fel magát

Sibiu, február 5.

A salinbári csendőrség jelentette az ügyészségnek, hogy Notar Ilie gazdálkodó istállójában felakasztotta magát és mire észrevették, már halott volt. A szerencsétlen ember már több ízben kísérletezett öngyilkossággal, de mindig sikertelenül. Tegnap az istállóban a gerendáról eslingő kötélre akasztotta fel magát. Levelet nem hagyott hátra, valószínű, hogy tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

„Magus” egerirtőszert 1.00 egér kipusztítására — — — 10 Lei
„Binicid” patkányirtószert — — — 32 Lei
„Pustol” svábbogárirtószert — — — 15 Lei
Meg nem felelés esetén tízszeres pénzt adunk vissza.
Viszonteladónak megfelelő rabatt!
Stern József vaskereskedés Oradea,
Fiaja Mihai Viteazul 2.

Egy érdekes statisztika

Cluj, február 5.

A Dimineata mai száma érdekes statisztikai adatokat közöl Clujról. Eszerint Clujnak (Kolozsvárnak) 1935. január 1-én 102.740 lakosa volt, amelyből román 36.371, magyar 50.256 zsidó 13.671 (ide vannak véve a magyar anyanyelvű zsidók, akikkel tehát a magyarok száma 63.927), németek 2443. Ebben a számban nincsen benne a diákság, katonaság, munkások, akiknek nincsen bejelentett lakásuk.

Igen érdekes a születések száma is az 1934-es évben. Eszerint Clujon (Kolozsváron) a múlt évben összesen 1617 gyerek született: 819 fiú és 739 leány. Ezek közül meghalt 1102 gyerek, maradt tehát összesen 515 lélek. Román 342, magyar 151, zsidó 19, német pedig 3. Az egészségügyi hivatal statisztikájához tartozik, hogy Clujon (Kolozsváron) jelenleg 200-el több nő van, mint férfi.

5 oldal. „ERDELYI MAGYARSÁG” 1935. FEBRUÁR 2

Mit állapított meg a második boncolás?

Dr Costa Romulus igazgató-főorvos nyilatkozata Mintzki Lajos halálának okáról. -- Mit kérdezt az ügyészség és mit válaszoltak az orvosok?

Kedd délelőtt megjelent Persigan Cornel vizsgálóbíró hivatalában dr. Costa Romulus központi igazgató főorvos, aki átnyújtotta a háromtagú orvosi bizottság írásos szakvéleményét Mintzki Lajos holttestének felboncolásáról.

Munkatársunk kérdést intézett dr. Costa főorvoshoz, aki a következőket mondta:

— Az ügyészség és a vizsgálóbíró ur megkértek bennünket, hogy a vizsgálat titkossága érdekében megállapításainkat egyelőre ne hozzuk nyilvánosságra. Tekintettel azonban arra, hogy már ugyanis nyilvánosságra kerültek azok a kérdések, amiket az ügyészség hozzánk intézett, éppen azért, hogy a közvéleményben tuzzott és a valószínűségnek meg nem felelő hírek el ne terjedjenek, a következőket közölhetem a boncolás megállapításairól, illetőleg azokról a vádlásokról, amiket az ügyészség kérdéseire írásban válaszoltunk.

— Az első kérdés a következő volt: Milyen sérülések találhatók a testén, lábán és talpán? Erre a kérdésre azt válaszoltuk, hogy a

halott lábán és talpán felismerhetők az ütések nyomai, amelyek 5-6 nap előtti.

— A második kérdés ez volt: Ezek a sérülések kapcsolatban vannak-e a halálával?

Erre a kérdésre határozottan nem-mel feleltünk, miután a halált nem a bántalmazások, hanem tüdőgyulladás okozta.

— A harmadik kérdés az volt, hogy mikor lépett fel a tüdőgyulladás? Valószínű-e, hogy Mintzki Lajos a betegséget a rendőrségen szerezte?

Erre a kérdésre csak a bucaresti orvosi anatómiai intézet mikroszkopikus vizsgálatának eredménye után tudnánk majd határozott választ adni.

— Az bizonyos — folytatta dr. Costa — hogy magát a tüdővízenyőt, amely a halál közvetlen oka volt, Mintzki Lajos a rendőrségen szerezte. Hogy azonban a tüdőgyulladást magát 5 vagy 8 nap előtt kapta-e meg a beteg, ezt csak a tüdő anatómiai vizsgálata fogja megállapítani, a tüdőben felismerhető kóros elváltozásokról.

4. A negyedik kérdés ez volt. A tüdőgyulladás a bántalmazások, vagy pedig a bűt és következtében állott elő? Erre a kérdésre határozottan válaszoltuk, hogy a tüdőgyulladás influenzából keletkezett, de a hűlést a fűtetlen cella is előidézhette.

5. Az utolsó kérdés az volt, hogy a haláleset kikerülhető lett volna-e, ha Mintzki Lajos idejekorán orvosi segítséget kap. Erre a kérdésre azt válaszoltuk, hogy valaki meghalhat akkor is, ha három orvosprofesszor áll mellé, de viszont a tüdőgyulladások legtöbb esetében az idejekorán érkező orvosi segítség legalább is valószínűvé teszi azt, hogy a beteget meg lehet menteni.

— A család ügyvédje — folytatta dr. Costa — tett fel még néhány kérdést, amelyekre — a vizsgálóbíró kifejezett óhájára — szintén válaszoltunk. Ezek a kérdések arra vonatkoztak, hogy nincs-e meg a lehetősége annak, hogy Mintzki Lajost felakasztották, vagy halálra itatták volna. Alapos és lelkiismeretes vizsgálat után a

leghatározottabb nem-mel válaszoltunk ezekre a kérdésekre.

— A gyomor teljesen üres volt, az agyvelő teljesen tiszta, Mintzki Lajos minden szervében teljesen ép volt, tehát szó sem lehet róla, hogy ilyen természetes dolgok törté-

tek volna vele. Arra a kérdésre viszont, hogy — a már meglevő betegségek mellett — bántalmazás lehetett-e a halál elősegítője, azt kell válaszolnunk, hogy ha egy hűlésszerű beteg fűtetlen szobában van és olyan állapotban, hogy fel-alá járni, tehát mozogni nem tud és ezzel önmagát nem tudja felmelegíteni, természetesen súlyosbodni fog a betegsége.

— Ismétlem tehát — fejezte be nyilatkozatát dr. Costa Romulus, hogy nyugodt lelkiismerettel, orvosi igazságérzettel megállapításunk ez volt:

A halált tüdőgyulladás okozta, de hogy Mintzki Lajos a tüdőgyulladást a rendőrségen szerezte-e, vagy haziról hozta, erre a kérdésre csak egy hét múlva fogunk tudni válaszolni.

Dr. Ciupa Lázár városi tisztiorvos, akiről a lapok a rendőrség információja alapján azt írták, hogy a szolgálatos rendőr el akarta hívni a halál bekövetkezése előtti éjszaka Mintzki Lajoshoz, dörömbölésére azonban nem kapott választ — a következő nyilatkozatot tette a "Gazeta de Vest" munkatársa előtt:

— Aznap este, amikor Mintzki Lajos meghalt, fél-tizenegy órákor voltam a rendőrségen és senki még említést sem tett arról, hogy beteg fogoly lenne a rendőrségen, bár beszéltem a szolgálatos rendőrökkel. Reggel a ház házmestere, amelyben lakom, jelentette nekem, hogy éjjel 2 órákor jött valaki a rendőrségről és lakásomba csengett. Amikor láttam, hogy senki sem jön nyitni az ajtót, a házmester megkérdezte, mit akar? Azt felelték neki hogy egy halott van a rendőrségen, amire a házmester ezt válaszolta: ha meghalt, akkor már ugysem lehet segíteni rajta. Erre a rendőrségi ember elment, anélkül, hogy még egyszer megpróbált volna felkelteni, vagy bekopogott volna hálószobám ablakán, ahol egész éjszaka ég a villany. Reggel sem értesített senki a halálesetről, nem hívtak a holttesthez sem és ha a házmester nem szól nekem, az egész esetet az újságokból tudtam volna meg.

Persigan Cornel vizsgálóbíró nagy buzgalommal folytatja a vizsgálatot. Tegnap is folytatta a kihallgatásokat,

ma délelőttre pedig beidézte a sziguran-

es összes komiszárjait és detektívjeit.

A rendőrség tegnap hozta nyilvánosságra a legutóbbi kommunista letartóztatottak névsorát és Mintzki Lajos szerepét az illegális mozgalomban. A következőket vették őrizetbe: Czukker Rozália, özv. Róth Árpádné, Névtelen József, Kohn Mózes, Friedlander Ede, Csekő Imre, Mintzki Lajos, Spierer Sándor, Farkas László, Wolff András, Bárány Imre, Smilovits Pál, Smilovits László és Weisz Margit, de ezek közül Spierer Sándort, Bárány Imrét, Smilovits Pált, Smilovits Lászlót és Weisz Margitot szabadlábra helyezték, a többiekét átadták a cluji hadbírósnak. László tartalmu röpiratok terjesztése és sokszorosítása ellenük a vád.

Névtelen József borbély volt a vörös segélybizottság titkára és az "összekötő" az itteni ifjúság és a cluji kommunista központ között.

Mintzki Lajost azzal vádolták, hogy Csekő Imre csórakos legénnyel és Farkas Lászlóval együtt egy körösparti kunyhóban sokszorozta a röpiratokat. Ő tanította be őket, aki a rendőrségen kihallgatást kapott.

Ujabb ezer méter fát kér a város a munkanélkülieknek

A városi interimárbizottság kedd délutáni ülésén dr. Bleda László elnököt, Napirenden folyó ügyek szerepeltek.

Faur Emil főmérnök elhelyezésének ügyét — a várakozás ellenére — nem terjesztették elő.

A kiküldött bizottság jelentése alapján az interimárbizottság visszavonta a Herskovits Teréziának háromemeletes ház építésére kiadott engedélyt azzal, hogy a ház árnyékba borítaná a görög keleti katedrális.

Jonascu tanácsos az ármáximáló bizottság összehívása iránt interpellált. Dr. Bleda László alpolgármester bejelentette, hogy a Kereskedelmi Kamara és a megyei prefektúra delegátusainak megnevezését már kérte és az ármáximáló bizottság legkésőbb ezen a héten összeül.

Boca tanácsos azt kérte, hogy az élesztő árát is maximálják.

A kultúrügyosztály újabb ezer méter fára kért rendkívüli hitelt a munkanélküliek javára.

Heti műsor:

Szerdán este fél 9 órákor: Denevér. Strauss operettje. Vera Schwartz a kécsi nagy opera tagjának fölléptével. Mérsékelt enmét helyárrakkal.

Csütörtökön délután 5 órákor: Kék Duna. Operett újdonság. N. Grozuta opera énekes fölléptével. 15 s 25 lejes helyárrakkal.

Csütörtökön este fél 9 órákor: Romeo és Julia (Kosztolányi Dezső új fordításában). Pénteken este fél 9 órákor: Ma ejjel szabad vagyok. operett. Rendes helyárrakkal.

Szombat délután 3 órákor: Sybill 15 és 25 lejes helyárrakkal.

Szombaton délután 6 órákor: Anyaszív. 15 és 25 lejes helyárrakkal.

Szombaton este 9 órákor: Denevér. Vera Schwartz bucsu fölléptével. Mérsékelt enmét helyárrakkal.

Mozgósínházak műsora:

Apoljó Mozgó

Rotschildok.

Capitol Mozgó:

Bulldog Drumont.

Heyman Szinkör

Színházi mama.

APRÓHIRDETÉSEK

Strada Moldova (Kálvária) ucca 58-a. alatti jósnő hazajött, fogad, február 13-ig. Oradea. 2498

Lapkihordó bevezetett helyre Törkölymérő és Dorongos oldali részre azonnal felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Négy középiskolát végzett fin papírüzletbe tanulónak felvétetik. Pásztor Ede ceghez. 2497

Bádogos és vízvezeték-szerelő, aki ilyen vállalatot önállóan vezetni tud, tiszta multu 25-35 éves, csakis nőtlen, vallás mellékes, adja be teljes címét "Jövő" jelige alatt a kiadóba. 2497

Hosszu bizonyítvánnyal mindenek szákaesné felvétetik fiatal párhoz, kóser ház tartás. Jelentkezni 9-5-ig. Salamon, strada Mathei Corvin 10. 2498

Oradeához közeli községekbe bevezetett területre lapárust, napi biztos 30 lej keresettel felvesz az "Erdélyi Magyarság". Jelentkezni a kiadóhivatalba.

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA